

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA VĂN HÓA DÂN TỘC THIỂU SỐ**

**NHỮNG THAY ĐỔI TRONG HOẠT ĐỘNG MÙA
SINH CỦA ĐỒNG BÀO THÁI Ở XÃ CHÂU HỒNG,
HUYỆN QUỲ HỢP, TỈNH NGHỆ AN**

**Khóa luận tốt nghiệp cử nhân văn hóa
Ngành: Văn hóa dân tộc thiểu số**

Sinh viên thực hiện : Vi Thị Nguyệt

Giảng viên hướng dẫn : Th.s. Hoàng Văn Hùng

HÀ NỘI - 2010

Lời cảm ơn

Để hoàn thành khóa luận tốt nghiệp này, em đã nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của các thầy cô giáo trong khoa Văn hóa dân tộc thiểu số, đặc biệt là sự giúp đỡ của Thạc sĩ Hoàng Văn Hùng - người trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo em hoàn thành bài khóa luận này. Em xin bày tỏ lòng cảm ơn đến các thầy cô giáo.

Bên cạnh đó em xin bày tỏ lòng cảm ơn đến cán bộ và nhân dân xã Châu Hồng, huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An, phòng Tài nguyên - Môi trường, phòng Thống kê, phòng Nông nghiệp, phòng Công nghiệp ...huyện Quỳnh Hợp đã cung cấp cho em những tư liệu quý giá để hoàn thành khóa luận tốt nghiệp một cách tốt nhất.

Do thời gian và kinh nghiệm của bản thân còn có hạn nên đề tài nghiên cứu của em không tránh khỏi những thiếu sót, em kính mong nhận được sự nhận xét đóng góp ý kiến của các thầy cô để bài khóa luận của em đầy đủ và chi tiết hơn.

Em xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, tháng 05 năm 201

Sinh viên

Vi Thị Nguyệt

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU

<i>1. Lí do chọn đề tài.....</i>	<i>1</i>
<i>2. Mục đích nghiên cứu đề tài.....</i>	<i>2</i>
<i>3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....</i>	<i>2</i>
<i>4. Phương pháp nghiên cứu đề tài.....</i>	<i>2</i>
<i>5. Đóng góp của đề tài.....</i>	<i>3</i>
<i>6. Bố cục đề tài.....</i>	<i>3</i>

NỘI DUNG

Chương 1. Khái quát về xã Châu Hồng, huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An

1.1. Điều kiện địa lí tự nhiên.....	4
<i>1.1.1. Vị trí địa lí.....</i>	<i>4</i>
<i>1.1.2. Địa hình.....</i>	<i>4</i>
<i>1.1.3. Khí hậu.....</i>	<i>5</i>
<i>1.1.4. Tài nguyên thiên nhiên.....</i>	<i>6</i>
1.2. Vài nét về văn hóa của đồng bào Thái ở xã châu Hồng, huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An.....	7
<i>1.2.1. Văn hóa vật thể.....</i>	<i>10</i>
<i>1.2.2. Văn hóa phi vật thể.....</i>	<i>17</i>
Chương 2. Những thay đổi trong hoạt động mưu sinh truyền thống của người Thái ở xã Châu Hồng, huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An giai đoạn hiện nay.	
2.1. Phương pháp mưu sinh truyền thống của người Thái xã ở Châu Hồng, huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An.....	29
<i>2.1.1. Trồng trọt.....</i>	<i>29</i>
<i>2.1.2. Nghề rừng.....</i>	<i>36</i>
<i>2.1.3. Chăn nuôi.....</i>	<i>40</i>

2.1.4. Đánh bắt thủy sản.....	41
2.1.5. Nghề thủ công.....	42
2.2. Những thay đổi trong hoạt động mưu sinh của người Thái ở Châu Hồng huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An giai đoạn hiện nay.....	46
2.2.1. Sự xuất hiện ngành tiểu thủ công nghiệp khai thác và chế biến khoáng sản.....	46
2.2.2. Trong trồng trọt.....	49
2.2.3. Trong chăn nuôi.....	52
2.2.4. Trao đổi buôn bán hàng hóa.....	53
Chương 3 .Một số giải pháp về hoạt động mưu sinh của người Thái ở xã Châu Hồng, huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An giai đoạn hiện nay	
3.1. Đánh giá về hoạt động mưu sinh của người Thái ở xã châu Hồng, huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An	57
3.1.1. Thuận lợi.....	57
3.1.2. Khó khăn.....	60
3.1.3. Nguyên nhân.....	64
3.2. Một số giải pháp về hoạt động mưu sinh của người Thái ở xã Châu Hồng, huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An trong giai đoạn hiện nay.....	65
3.2.1. Những giải pháp chung.....	65
3.2.2. Những giải pháp về hoạt động mưu sinh của người Thái ở xã Châu Hồng, huyện Quỳnh Hợp. tỉnh Nghệ An.....	66
Kết luận.....	75
Tài liệu tham khảo	
Phụ lục	

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Châu Hồng là một trong những xã vùng sâu vùng xa của huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An, đây là một thung lũng bằng phẳng, đất đai màu mỡ với nguồn tài nguyên đa dạng phong phú (quặng, thiếc, vàng, đá ...). Do đó nền kinh tế của xã Châu Hồng đang trên đà phát triển mạnh mẽ thu hút nhiều nguồn vốn đầu tư trong nước và ngoài nước. Tập trung sinh sống ở đây đại đa số là đồng bào Thái và số ít đồng bào Kinh lên lập nghiệp. Do sinh lập cư từ lâu đời nên đồng bào Thái đã tạo nên những sắc thái văn hóa riêng biệt đậm đà bản sắc dân tộc.

Như đã nói ở trên, Châu Hồng là xã có nguồn tài nguyên đa dạng và phong phú, do đó tiểu thủ công nghiệp khai thác khoáng sản phát triển mạnh mẽ, thúc đẩy quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở Châu Hồng, cũng trong thời kỳ này phương pháp mưu sinh của đồng bào có nhiều thay đổi so với phương pháp mưu sinh truyền thống, một mặt kinh tế phát triển hơn nâng cao đời sống của đồng bào, mặt khác có những tồn tại hạn chế cần phải tìm ra giải pháp khắc phục để kinh tế của đồng bào càng phát triển hơn, hòa nhập với xu thế phát triển kinh tế chung của đất nước.

Bản thân là người dân tộc Thái, sinh ra và lớn lên trên mảnh đất Quỳnh Hợp, đồng hành với những thay đổi trong đời sống của đồng bào, tìm về với văn hóa quê hương, với những bản sắc văn hóa của dân tộc mình là một điều tôi tâm huyết nhất.

Với đề tài này, tôi không chỉ muốn tìm hiểu những thay đổi trong hoạt động mưu sinh truyền thống của đồng bào Thái hiện nay mà qua đó còn muốn góp phần vào công cuộc bảo tồn văn hóa truyền thống của dân tộc mình và nâng cao đời sống văn hóa kinh tế ở quê hương.

2. Mục đích nghiên cứu đề tài

Tìm hiểu những thay đổi trong hoạt động mưu sinh truyền thống của đồng bào Thái trong giai đoạn hiện nay đánh giá những thuận lợi và khó khăn để đưa ra những giải pháp phát triển kinh tế và bảo tồn văn hóa truyền thống cho đồng bào Thái ở Châu Hồng, cụ thể là:

- Tìm hiểu hoạt động mưu sinh của đồng bào Thái ở xã Châu Hồng, huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An trong truyền thống
- Tìm hiểu những thay đổi trong hoạt động mưu sinh của đồng bào Thái ở xã Châu Hồng, huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An giai đoạn hiện nay
- Đánh giá chung về tình hình kinh tế ở xã Châu Hồng, huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An
- Đưa ra một số giải pháp phát triển kinh tế cho đồng bào Thái ở xã, Châu Hồng, huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu: Những thay đổi trong hoạt động mưu sinh truyền thống của đồng bào Thái ở xã Châu Hồng, huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An trong giai đoạn hiện nay.

Phạm vi nghiên cứu: xã Châu Hồng, huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An.

Phạm vi thời gian: hoạt động mưu sinh của đồng bào Thái ở xã Châu Hồng từ trước năm 90 và giai đoạn hiện nay.

4. Phương pháp nghiên cứu

Để hoàn thành bài khóa luận này, em dùng các phương pháp sau:

Trước hết dùng phương pháp điền dã dân tộc học để tiến hành thu thập tư liệu ở thực địa với kỹ thuật phỏng vấn, quan sát, ghi âm, chụp ảnh...qua các đợt thực tế trên địa bàn Quỳnh Hợp. Mặt khác đọc các tài liệu do phòng nông nghiệp,

phòng công nghiệp, phòng văn hóa...huyện Quỳnh Hợp cung cấp và tìm hiểu các tài liệu của các nhà nghiên cứu đã được xuất bản và chưa xuất bản.

5. Đóng góp của đề tài

Đề tài này đánh giá được những thay đổi trong hoạt động mưu sinh truyền thống của đồng bào Thái trong thời kì hiện nay, đề xuất một số giải pháp phát triển kinh tế, bảo tồn văn hóa dân tộc Thái ở Châu Hồng, Quỳnh Hợp Nghệ An.

6. Bố cục đề tài

Ngoài phần mở đầu, kết luận và phụ lục, đề tài gồm 3 chương:

Chương 1: Khái quát về xã Châu Hồng, huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An.

Chương 2: Những thay đổi trong hoạt động mưu sinh của người Thái ở xã châu Hồng, huyện Quỳnh hợp, tỉnh Nghệ An giai đoạn hiện nay.

Chương 3: Một số giải pháp về hoạt động mưu sinh của người Thái ở xã Châu Hồng, huyện Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An giai đoạn hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Trần Bình (2007), *Tập quán mưu sinh của các dân tộc thiểu số ở Đông Bắc Việt Nam*, Nxb Phương Đông, TP. HCM.
2. Báo cáo kinh tế - xã hội (2009) của UBND huyện Quỳnh Hợp
3. Báo cáo kinh tế - xã hội (2009) của UBND xã Châu Hồng
4. Ban chỉ đạo đại hội đại biểu các dân tộc thiểu số Việt Nam (2010), *Cộng đồng các dân tộc Việt Nam*, Nxb Giáo dục Việt
5. Cầm Cường (1993), *Tìm hiểu về văn hóa Thái Việt Nam*, Nxb Khoa học xã hội.
6. Bé Viết Đăng (1996), *Các dân tộc thiểu số trong sự phát triển kinh tế - xã hội ở miền núi*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
7. Mạc Đường (1964), *Các dân tộc miền núi Bắc Trung Bộ*, Nxb Sử học, Hà Nội.
8. Ninh Viết Giao cộng tác cùng Lô Khánh Xuyên, Quản Vi Miên (2000). *Địa chí Quỳnh Hợp*, Nxb Nghệ An,
9. Trần Văn Hà (cb) (2007). *Phát triển nông thôn miền núi và dân tộc trong thời kì kinh tế chuyển hóa*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội.
10. *Lịch sử Đảng bộ Quỳnh Hợp* (nhiều tác giả) (2000), Nxb Nghệ An.
11. Chu Thái Sơn, Trần Bình Trọng (2005), *Người Thái*, Nxb Trẻ..
12. Trần Ngọc Thêm (1997), *Tìm về bản sắc văn hóa Việt Nam*, Nxb Tp. Hồ Chí Minh.
13. *Tạp chí Khoa học & Công nghệ Nghệ An*, (số 4 – 2008), NXB Nghệ An.
14. Viện dân tộc học, *Những biến đổi về kinh tế - văn hóa ở các tỉnh miền núi phía Bắc*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội.

15. Viện dân tộc học biên soạn(1978). *Các dân tộc ít người ở Việt Nam*, Nxb Văn hóa dân tộc, Hà Nội.
16. Lô Khánh Xuyên, Sâm Nga Duy sưu tầm và biên soạn (1993). *Tục ngữ, ca dao, dân ca dân tộc Thái Nghệ An*, Nxb Nghệ An.